

NOVEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

INNOVATIV VÆKST

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

NOVEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

INNOVATIV VÆKST

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	115.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	22.11.2022
UDARBEJDET	LEFV, CALL
KONTROLLERET	LCPE
GODKENDT	LCPE

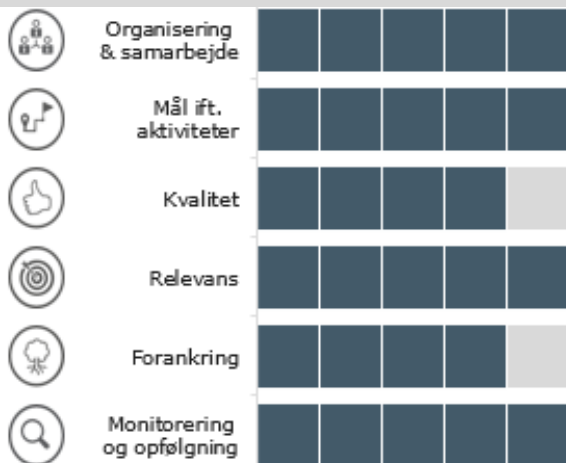
INDHOLD

1	Resumé: Innovativ Vækst	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	5
5	Fremdrift og målopnåelse	9
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	9
5.2	Målopnåelse i forhold til output	10
6	Effektvurdering	11
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	11
6.2	Forventninger til effekter	12
6.3	Indsatsens effektmål	12
7.	Anbefalinger og læring	13
	Bilag A Sådan scorer vi	15

1 Resumé: Innovativ Vækst

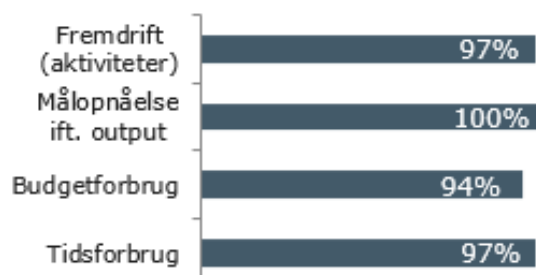
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **4,7**

Samarbejdet i projektet har været karakteriseret af en tydelig rolle- og ansvarsfordeling, og arbejdsgruppen har haft et højt eksekveringsniveau. Vi vurderer, at projektets rationale har været stærkt og gennemtænkt, og at der med iværksætternes udvikling er skabt grobund for vækst og jobskabelse i Nordjylland. Innovativ Vækst opleves af deltagerne som en nødvendighed, hvis flere med innovative og skalerbare idéer skal vælge iværksætteri som karrierevej. Deltagerne tilkendegiver bl.a. at de har fået et stort udbytte af deres forløb, og efterspørger en ekstra fase til at støtte dem i deres videre forløb. Vi vurderer dernæst at deltagerne har formået at opbygge samt skalere deres virksomhed, og projektet har undervejs tiltrukket sig politisk opmærksomhed. Projektets monitoreringssetup har været solidt, da det har tilgodeset justeringer undervejs samt sikret viden om udbytte og effektforventninger afslutningsvis.

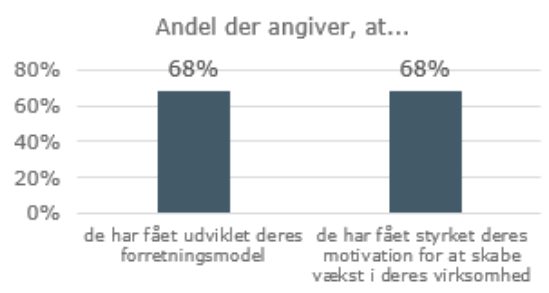
Målopnåelse

Projektet har realiseret hovedparten af de opstillede måltal og har haft en stabil fremdrift i hele projektperioden, hvilket bl.a. har givet anledning til opjusterede måltal. Af den årsag har projektholder positive forventninger til, at de resterende mål vil blive indfriet inden for projektperioden.

På evalueringstidspunktet har projektet anvendt størstedelen af budgettet, og med de resterende aktiviteter, synes det realistisk at det fulde budget vil blive anvendt.

Effektvurdering

Projektet har formået at skabe centrale forudsætninger for vækst blandt deltagerne, da 68 % vurderer, at de har fået udviklet deres forretningsmodel og har fået styrket deres motivation for at skabe vækst. Effektopnåelsen er dernæst høj, da der allerede er etableret 71 virksomheder, mod målsatte 74. Dette mener vi i høj grad sandsynliggør, at projektet vil bidrage til øget overlevelse blandt iværksættere og dermed også antallet af iværksættere. Vi finder det derfor sandsynligt, at projektet på sigt vil føre til øget vækst og jobskabelse.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Projektet har haft til formål at skabe vækst og beskæftigelse i Nordjylland ved at få højtuddannede med en særlig perspektivrig idé til at vælge iværksætteri som karrierevej og blive til vækstiværksættere. Indsatsen har været lavet som et særligt intensivt udviklingsprogram for den enkelte deltager, hvor der er blevet sat fokus på forretningsudvikling, kundeudvikling og idévalidering. Programmet har været målrettet deltagere med realiserbare og skalerbare idéer, der både har haft innovationshøjde og vækstpotentiale samt viljen og evnen til at gennemføre projektet.

Projektet har oprindeligt været udviklet på baggrund af erfaringer og læringspunkter fra pilotprojektet 'Etableringsordningen for vækstiværksættere', og har bestået af følgende tre faser:

- 1 **Fase 1:** 6 ugers intensivt uddannelses- og afklaringsforløb med løbende undervisning og sparring, der har været tilpasset de enkelte deltageres behov. Forløbet er blevet afsluttet med en pitching-konkurrence, hvor det har været de maksimalt bedste 80 %, der er gået videre til fase 2.
- 2 **Fase 2:** 10 ugers udviklingsforløb med fokus på udvikling af de enkelte deltageres forretningsidé med progressionsrettet sparring og hyppige møder med Start-up guides. Forløbet er blevet afsluttet med en pitching-konkurrence over for et erhvervspanel, hvor alle deltagere har fået sparring i forhold til det videre forløb, og hvor det maksimalt har været de bedste 85 %, der er gået videre til fase 3.
- 3 **Fase 3:** 10 ugers etableringsforløb med fokus på at etablere CVR med fortsat progressionsrettet sparring med Start-up guide og netværksbaseret sparring med andre deltagere. Forløbet er blevet afsluttet med exit-samtale og hjælp til at komme videre i andre relevante erhvervsfremmeprogrammer.

Projektet er blevet varetaget af Erhvervshus Nordjylland (EHNJ) i et tæt samarbejde mellem Aalborg Universitet (AAU) og University College Nordjylland (UCN) med inddragelse af lokale erhvervskontorer, jobcentre og A-kasser i Region Nordjylland.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Erhvervshus Nordjylland
Sagsbehandler:	Hannah Nagler-Olesen
Finansieringskilde:	Socialfonden (ESF)
Indsatsområde:	Iværksætteri (ESF-1)
Samlet budget:	30,8 mio
Bevillingsperiode:	01.05.2016 – 31.12.2022

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

Hovedaktiviteter	→	Output	→	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> > Markedsføringsaktiviteter og konkretisering af forretningsideer > Afholdelse af intensive træningscamps (fase 1) – holdundervisning > Afvikling af udviklingsforløb - herunder 1-1 vejledning (fase 2) > Afvikling af etableringsforløb - herunder 1-1 vejledning (fase 3) > Afholdelse af pitching-konkurrencer og erhvervspaneler > Afholdelse af netværksmøder med fokus på sparring > Tilknytning af eksterne rådgivere til deltagere 		<ul style="list-style-type: none"> > Deltagerne oplever at være afklaret ift. deres potentiale for at blive iværksættere > Deltagerne har styrket deres iværksætterkompetencer > Deltagerne har styrket deres præsentationskompetencer i forhold til at kunne formidle deres forretningsidé over for både interne og eksterne interessenter > Deltagerne har bl.a. fået styrket indsigt i forhold til: > Afklaring af behov for kapitaltilførsel – herunder viden omkring finansieringskilder > Afklaring af forretningsideens skalerbarhed og forretningsmodel > Afklaring af om teamet besidder de rette kompetencer (både personligt og fagligt) > Afklaring af forretningsidéens kunde-gruppe og salgspotentiale 		<ul style="list-style-type: none"> > Øget overlevelse blandt iværksætterne > Øget antal vækstiværksættere > Øget vækst/jobskabelse

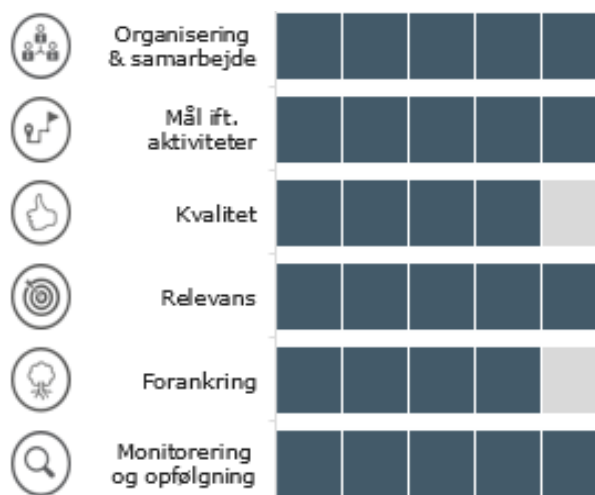
3 Overordnet status

På evalueringstidspunktet har projektet realiseret hovedparten af de opstillede måltal. COVID-19 situationen har gjort, at nogle af projektets forløb er blevet omlagt fra fysisk til online, men ellers har situationen ikke haft indvirkning på

projektets resultater eller fremdrift. Projektholdet har oplevet stigende interesse og kendskab til projektet, hvilket har resulteret i, at mange af deltagerne selv har opsøgt og fundet vej til projektet i løbet af de sidste to år. Projektet har modtaget tre ekstra bevillinger, hvorfor måltal og budget er blevet opjusteret løbende og projektperioden er blevet forlænget til udgangen af 2022.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Samarbejdet har været karakteriseret af en tydelig rolle- og ansvarsfordeling, og arbejdsgruppen har haft et højt eksekveringsniveau.

Erhvervshus Nordjylland (EHNJ) har været lead på projektet, der er blevet gennemført i en tæt dialog med AAU og UCN. De tre aktører har været repræsenteret i projektets arbejdsgruppe, der har haft en særlig aktiv rolle end hvad vi almindeligvis ser i andre projekter. Vi bemærker, at AAU har haft en særlig faciliterende og understøttende rolle ift. forløbenes faglige indhold.

Arbejdsgruppen har foruden skemalagte kvartalsvise møder haft en tæt og løbende dialog, i form af daglig ad hoc opfølgninger, og derudover har arbejdsgruppen i perioden fra 2016 til 2020 mødtes hver 14. dag for at bedømme ansøgninger med et andet projekt i erhvervshuset (Nordjysk Newbizz), hvilket arbejdsgruppen selv har forestået efterfølgende. Vi vurderer, at arbejdsgruppens hyppige dialog og koordinering har sikret et højt eksekveringsniveau i projektet, hvilket har skabt et solidt samarbejde og vedblivende engagement fra partnerne.

AAU og UCN har, grundet deres berøringsflade med dimittendmålgruppen, der har udgjort hovedparten af projektets deltagere, været ansvarlig for rekruttering, og har samtidig stået for afvikling af projektets mange undervisningsforløb samt stillet vækstguides til rådighed. A-kasser samt jobcentre har ligeledes bidraget til rekruttering, da projektets tilbud har været et godt redskab i forbindelse med udarbejdelse af handleplan for den ledige, hvor projektets tilbud har været relevant. Rekrutteringen har bl.a. skullet foregå via de lokale erhvervskontorer, som en del af den lokale erhvervsservice. Arbejdsgruppen foretog derfor flere *road trip* i det nordjyske, for at minde lokal erhvervsservice om projektets formål/tilbud, hvilket har bidraget positivt til

andelen der er blevet henvist derfra. Samlet set vurderer vi, at projektet har været karakteriseret af en tydelig rolle- og ansvarsfordeling mellem EHNJ, AAU og UCN, hvilket har været befordrende for samarbejdet hele projektperioden igennem.

Sammenhæng
ml. aktiviteter og
mål

Projektets rationale har været stærkt og gennemtænkt, og med iværksætternes udvikling er der skabt grobund for vækst og jobskabelse i Nordjylland. Projektet har fra start af været et elitært program, hvor projektets faser har sikret en løbende selektering blandt deltagerne, således at der reelt set højst er 65 % der er gået videre til fase 3. De deltagere der er blevet sorteret fra undervejs, er der løbende blevet fulgt op på, og flere er blevet guidet videre i andre programmer. Ift. at sikre en kritisk masse af deltagere er det vores vurdering, at projektet har formået at anvende screeningskriterier, baseret på erfaringer fra pilotprojektet, der har imødekommet den elitære ambition. Det ses bl.a. ved, at der på evalueringstidspunktet allerede er etableret 71 nye virksomheder mod målsatte 74. I og med der fortsat er forløb i gang forventer vi, at flere vil blive etableret på sigt. Dette mener vi samtidig indikerer, at projektets faser, og særligt aktiviteterne heri, har været understøttende for deltagernes udvikling, og samtidig har bidraget til at sikre øget overlevelse blandt iværksættere og dermed også øge antallet af iværksættere. At projektet genererer vækst- og skalerbare virksomheder, ses yderligere ved, at 11 af projektets deltagere til november skal deltage i verdens største tech-messe i Lissabon. Samlet vurderer vi derfor, at projektets rationale har været stærkt og gennemtænkt, og har skabt grobund for øget vækst og beskæftigelse i Nordjylland.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Deltagerne oplever et stort udbytte af deres forløb, og efterspørger en ekstra fase. De interviewede iværksættere giver udtryk for, at de har fundet forløbet intensivt men også fleksibelt, hvilket har været afgørende for deres udvikling (kvalificering af idé, forretnings- og kundeudvikling mv.). De tilkendegiver samtidig stor tilfredshed med de tilknyttede vækstguides, som de har oplevet som værende tilgængelige og kyndige sparringspartnere. Yderligere har de været tilfredse med forløbets forskellige faser, og særligt fremhæves pitch og feedback fra erhvervspanelet som udbytterigt. En enkelt iværksætter fremhæver dog, at man bør sikre, at det rette markedskendskab, til den enkelte virksomhed, er dækket ind i erhvervspanelet, for at kunne sikre den rette feedback til deltagerne. At projektet forløb har været af høj kvalitet ses bl.a. ved, at mange af projektets deltagere tildes et InnoFounder-forløb, og på de månedlige netværksmøder, der går på tværs af forløbene, vidner det store fremmøde om stor tilfredshed og udbytte, hvilket de interviewede virksomheder bekræfter.

De interviewede iværksættere og vækstguides vurderer dog begge, at forløbet med fordel kunne have været længere eller indeholdt en ekstra fase. Vækstguides påpeger, at dette vil skabe bro til næste fase i udviklingen og sikre funding og overlevelse i en meget lang udviklingsfase. De interviewede iværksættere vurderer selv, at det vil kunne imødekomme nogle af de spørgsmål, som de aktuelt står med efter endt forløb (se læringspunkt 3).

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Innovativ Vækst opleves som en nødvendighed, hvis flere med innovative og skalerbare idéer skal vælge iværksætteri som karrierevej. Ifølge de interviewede deltagere er der et stort behov for et projekt som

Innovativ Vækst, hvori iværksættere har mulighed for at arbejde videre med deres ideer, mens de modtager dagpenge. De fremhæver, at det giver dem en moralsk sikkerhed, da det igennem projekt bliver legitimt at lægge sit fulde fokus på at opstarte en virksomhed, imens man er på dagpenge. Deltagerne fremhæver desuden, at de foruden deltagelse i projektet ikke ville have haft modet eller ekspertisen til at springe ud i iværksætteri. I relation til dette fremhæver de interviewede vækstguides, at projektet muliggør at færre går ledige, og at innovationshøjden og antallet af iværksættere påvirkes positivt som konsekvens heraf (se læringspunkt 1). Projektets aktualitet underbygges yderligere af, at projektet har haft deltagere med fra kommuner beliggende uden for Nordjylland (under COVID-19 nedlukning og online undervisning), og at nogle sågar er flyttet fra Sjælland til Nordjylland, for at kunne deltage i projektet¹.

Forankring af
output

Iværksætterne har via projektet formået at opbygge samt viderekalere deres virksomhed, og projektet har tiltrukket sig politisk opmærksomhed. På evalueringstidspunktet vurderer de interviewede iværksættere, at de pga. deres deltagelse i projektet har formået at opbygge samt skalere deres virksomhed. Herudover er flere af projektdeltagerne startet i andre programmer såsom InnoFounder, InnoBooster, eller andre strukturfondsfinansierede projekter; Nordjysk NewBiz, Vækst Via Viden og Beyond Beta. På den baggrund vurderer vi, at projektdeltagerens udbytte af projektet er velforankret, og at de med deres øgede iværksætterkompetencer og skærperede forretningsmodel har fået de rette forudsætninger for vækst, udvikling og overlevelse.

I løbet af projektperioden har projektet tiltrukket sig politisk opmærksomhed. Først fra Akademikerne, der inviterede projektpartnerne med til høringsmøde på Christiansborg i foråret 2022 for at udbrede kendskabet til projektmodellen, partnerskabet og mulighederne i beskæftigelsessystemet. Dernæst har projektet haft besøg af to folketingspolitikere samt været omtalt i Børsen. Dette vurderer vi indikerer, at der er flere, som kan se potentialet for en større og national indsats i forlængelse af *Innovativ Vækst*. Aktuelt bremser regler i beskæftigelsessystemet, med hensyn til at etablere sig som iværksætter og opretholdelse af dagpenge, dog muligheden for udbredelse af projektets rationale. Før projektet kan udbredes, og eventuelt forankres nationalt, kræver det en ændring af reglerne i beskæftigelsessystemet med hensyn til fritagelse for rådighedsforpligtelse for iværksættere, idet vilkåret i projektet har sit udspring i, at Aalborg Kommune har haft frikommune-status, hvilket de øvrige nordjyske kommuner har lagt sig op ad. En analyse fra Akademikerne viser dog tydeligt, at *Innovativ Vækst* har en direkte samfundsøkonomisk gevinst på godt 17 mio. kr². Denne

¹ De nordjyske kommuner har været en del af frikommuneforsøget, hvor beskæftigelsesreglerne har været lempet i varierende grad. Det har givet jobcentrene et større råderum ift. hvad de har kunnet tilbyde de ledige. Landets øvrige kommuner har ikke været en del af forsøget, hvorfor de har været underlagt de gældende beskæftigelsesregler og de muligheder der ligger heri.

² Akademikerne, 2022: "Den samfundsøkonomiske gevinst ved *Innovativ Vækst* i region Nordjylland".

overbevisende gevinst, samt den politiske interesse for projektet, finder vi positivt ift. projektets potentiale for forankring.

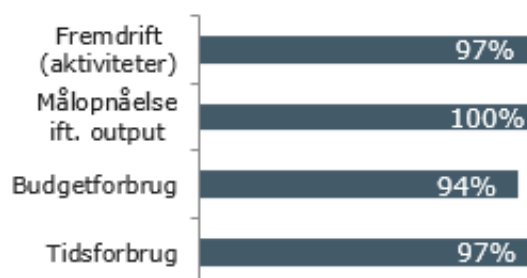
Monitorering og
opfølgning

Projektet har haft et solidt monitoreringssetup, der har tilgodeset justeringer undervejs samt sikret viden om udbytte og effektforventninger afslutningsvis. Der er løbende blevet fulgt op på de enkelte forløb/faser, både via evalueringer (spørgeskema) samt uformel dialog med de tilknyttede vækstguides. Ifølge projektholder har de løbende tilbagemeldinger på de afholdte aktiviteter gjort, at der er blevet foretaget justeringer af såvel indhold, struktur, de tilknyttede undervisere, eksterne konsulenter og niveau, fra forløb til forløb. Dette vurderer vi har bidraget til, at projektets tilbud har været tilpasset deltagernes behov og samtidig gjort, at projektets tilbud har kunne forblive relevant og målrettet i hele projektperioden. Udover den løbende opfølgning er der i slutningen af projektperioden blevet udsendt et survey til samtlige af projektets deltagere for at klarlægge målgruppens udbytte og vurdering af effekt. Projektets monitoreringssetup vurderer vi samlet set har været stærkt, da det tilgodeser opfølgning og tilpasning undervejs men også opsamling på deltagernes udbytte og effektforventninger afslutningsvist, som kan tydeliggøre værdien over for projektets interessenter.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 97 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Markedsføringsaktiviteter og konkretisering af forretningsideer	308	399	+100 %
A2: Afholdelse af intensive træningscamps (fase 1) - holdundervisning	22	21	95 %
A3: Afvikling af udviklingsforløb - herunder 1-1 vejledning (fase 2)	222	257	+100 %
A4: Afvikling af etableringsforløb - herunder 1-1 vejledning (fase 3)	202	199	99 %
A5: Afholdelse af pitchingkonkurrencer og erhvervspaneler	76	89	+100 %
A6: Afholdelse af netværksmøder med fokus på sparring	60	54	90 %
A7: Tilknytning af eksterne rådgivere til deltagere	349	343	99 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 26.09.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt

Projektets fremdrift har været stabil og endda i sådan en grad, at det løbende har givet anledning til opjustering af måltal. Projektet har således næsten realiseret samtlige af de opstillede måltal på evalueringstidspunktet.

Projektet har dog kunne konstatere, at flere af deltagerne ikke har benyttet sig af de afsatte midler til konsulentkøb (fase 2: 12.000 kr., fase 3: 10.000 kr. pr. deltager), hvorfor projektet løbende har foretaget tilpasninger af budgettet, hvilket bl.a. har ført til afvikling en ny projektaktivitet, hvor de har tilbudt projektdeltagere at deltage i Websummit i Lissabon.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	30,8	28,8	94 %
Tidsforbrug (måneder)	79	77	97 %

På evalueringstidspunktet har projektet anvendt størstedelen af budgettet, og med de resterende aktiviteter, samt Lissabon-turen, in mente, synes det realistisk at det fulde budget vil blive anvendt.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 100 % af det opstillede outputmål nået.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
Målopnåelse for programindikatorer			
B1: Antal deltagere	305	355	+100 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 26.09.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt

Jf. ovenstående tabel har projektet haft flere deltagere med en målsat.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har Erhvervshus Nordjylland udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen. Besvarelsene af spørgeskemaet giver et indblik i såvel de forventede som allerede opnåede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Undersøgelsen er sendt ud til 267 deltagere, hvoraf 68 respondenter har besvaret hele spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 25 %. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

Indsatsens potenti- ale for effekter

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagerne *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at skabe en økonomisk bæredygtig virksomhed med mulighed for at tilknytte arbejdskraft.

Figur 6 *Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter*

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
de har fået udviklet deres forretningsmodel	68 %
de via deres deltagelse har styrket deres motivation for at skabe vækst i deres virksomhed	68 %
de via deres deltagelse har opnået kompetencer, der styrker deres virksomheds potentiale for vækst	59 %
har fået tilpasset deres eksisterende produkt/service	47 %
have fået tilført ekstern kapital til deres virksomhed	18 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=68)

Projektet har formået at skabe centrale forudsætninger for vækst blandt deltagerne, da to ud af tre af respondenterne vurderer, at de har fået styrket deres

motivation samt fået kompetencer der understøtter virksomhedens potentiale for vækst. Sidstnævnte bekræftes af, at 68 % vurderer, at de har fået udviklet deres forretningsmodel og at knap 50 % vurderer, at de har fået tilpasset deres eksisterende produkt/service. Dette bekræftes af de interviewede virksomheder der alle vurderer, at de pga. deres deltagelse i projektet har formået at opbygge samt skalere deres virksomhed.

6.2 Forventninger til effekter

Forventning til effekter

Hvad angår respondenternes forventninger til effekter fremstår disse altovervejende positive. 59 % forventer, at deltagelsen i projektet vil forbedre deres potentiale for vækst. Dertil forventer 70 % af respondenterne, at de har en omsætning om to år, hvorfor de har en klar forventning om at eksistere på længere sigt. Samtlige respondenter forventer dernæst, at effekterne af forløbet først vil fremgå tydeligt to-fem år efter deltagelse i projektet.

6.3 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 3 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1. Antal deltagere der fuldfører rådgivnings-/vejledningsforløb	238	0	238	100 %
C2. Antal deltagere der forbedrer deres iværksætterkompetencer umiddelbart efter deltagelsen	217	0	261	+100 %
C3. Antal deltagere der har startet en ny virksomhed umiddelbart efter deltagelsen	74	0	71	96 %

Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 26.09.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt

På evalueringstidspunktet finder vi projektets effektopnåelse høj. At der allerede er etableret 71 virksomheder, mod målsatte 74, mener vi i høj grad sandsynliggør, at projektet vil bidrage til øget overlevelse blandt iværksættere og dermed også antallet af iværksættere. Dette understøttes samtidig af data fra spørgeskemaet samt interview. Vi finder det derfor sandsynligt, at projektet på sigt vil føre til øget vækst og jobskabelse.

7. anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger³ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Innovativ Vækst har skabt gunstige forhold for udvikling og understøttelse af iværksætteri blandt højtuddannede ledige, men gældende regler i beskæftigelsessystemet hindrer potentialet for iværksætteri blandt målgruppen fremadrettet. Igennem interview med iværksættere, vækstguides og projektledelsen er det tydeligt, at en af de største barrierer for ledige, der brænder for at blive iværksættere, er, at de fortsat skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette har imidlertid været en barriere, som Innovativ Vækst har imødekommet med deres trefasede iværksætterforløb af 26 ugers varighed, hvor iværksætterne har fået mulighed for at arbejde videre med deres ide, imens de har modtaget dagpenge. Ifølge iværksætterne har forløbet givet dem moralsk sikkerhed, da det igennem projektet har været legitimt at fokusere på opstart af sin egen virksomhed, og at de foruden projektet ikke havde haft modet eller ekspertisen til at springe ud i iværksætteri, grundet deres beskæftigelsesmæssige situation og usikkerheden forbundet hermed. Hvad angår jobcentre og A-kasser har projektets tilbud været et godt redskab i forbindelse med udarbejdelse af handleplan for de ledige, hvor projektets tilbud har været relevant. På trods af et højt potentiale og relevans bremser flere faktorer muligheden for at udbrede projektets setup nationalt. Først og fremmest kan skabes jobs og udvikling gennem investering i højtuddannede ledige, med en særlig perspektivrig idé, kræver det forskellige ændringer. Først og fremmest skal der være et attraktivt tilbud der opsamler innovative projekter fra de videregående uddannelser, og særligt i en tid, hvor der er mangel på arbejdskraft. Flere af projektets projekter har en længerevarende udviklingstid, hvorfor de ikke kan arbejde videre med deres projekt, hvis de ved siden af skal arbejde fuldtid eller stå uden forsørgelsesgrundlag i udviklingsperioden. I den forbindelse hindrer gældende regler i beskæftigelsessystemet med hensyn til fritagelse for rådighedsforpligtelse for iværksættere. Erfaringen fra projektet er, at for at beskæftigelsessystemet kan understøtte, men også rumme, iværksætteri, er det nødvendigt, at de ledige (iværksættere) får adgang til understøttelse/kompensation ved arbejdsløshed, mens de dedikeret arbejder videre med deres idé.

Læringspunkt 2

Hvad kan projektet lære os om den nordjyske tilgang til iværksætteri? Projektet har været karakteriseret af en tydelig og stærk samarbejdsvillighed blandt aktørerne, og herunder også et højt kontakt- og eksekveringsniveau. Billedet af et tydeligt sammenhængende system og agenda i Nordjylland, omkring iværksætteri, er imidlertid noget vi ser på tværs af øvrige nationale iværksætterindsatser. Bl.a. i IværksætterDanmark, hvor de nordjyske aktørers særlige greb og kontakt til de nordjyske iværksættere, men også det etablerede erhverv, har sikret en høj rekrutteringsgrad. Det er således generelt vores indtryk, at der eksisterer et tydeligt og sammenhængende system, der har positiv og understøttende betydning for iværksætteri i regionen.

³ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

På baggrund af projektets erfaringer, og de øvrige tendenser vi ser blandt de nordjyske erhvervsfremmeaktører, vurderer vi, at følgende aspekter har betydning for den tilgang der er til iværksætteri i Nordjylland:

- > Stor tillid til og imellem erhvervsfremmesystemets aktører.
- > Fælles opgaveforståelse og ambition.
- > Lav grad af konkurrence hvad angår aktørernes forskellige tilbud/ydelser til målgruppen.
- > Ingen topstyring, men i stedet et bredt og fladt hierarki af aktive aktører.

Læringspunkt 3

Højtuddannede ledige, med særlige perspektivrige idéer, har brug for et længerevarende forløb. Som tidligere bemærket vurderer de interviewede iværksættere og vækstguides, at forløbet, der har været af 26 ugers varighed, med fordel kunne have været længere eller indeholdt en ekstra fase. Vækstguides vurderer, at dette ville muliggøre en større støtte samt fastholdelse af deltagernes interesse, frem mod opstart i nye programmer. De interviewede iværksættere vurderer selv, at det vil kunne imødekomme nogle af de spørgsmål, som de aktuelt står med efter endt forløb. Hertil kommer, at de interviewede iværksættere har oplevet forløbet som intensivt, om end fleksibelt. I og med målgruppen har været nye inden for iværksætteri, og derfor har haft et intenst modnings- og udviklingsforløb, er det vores vurdering, at en ekstra fase vil kunne sikre målgruppen en endnu større samt strategisk udvikling, hvilket dels vil kunne minimere den usikkerhed/mængde af spørgsmål, som de aktuelt står med, men også bidrage til en fastholdt motivation og interesse frem mod opstart i et eventuelt nyt forløb.

Bilag A Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejs-evaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 - 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 - 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 - 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 - 19 %	0 - 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.